

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434. Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Szirmai Vidor ügyvéd.	Főszerkesztő: Dr. Reich Aladár orsz. képvis.	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Valentin Emil	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
--	---	--	--	--

A munkáskérdés.

Baja, aug. 1.

Az egyre sűrűbben föllépő munkás-sztrájkokban jelentkező szociálizmus — korunknak e gordiusi csomója — hovatovább bonyolódik, s bár megoldásán nagy elmék fáradoznak, a kérdés nemcsak hogy megfejtve nincs, de sőt a munkás mozgalmak zavaros árja egyre növekedő hullámokkal hömpölyög felénk.

A legtöbben — maguk a munkások kivétel nélkül — azt hiszik és vallják, hogy a munkások nyomorának egyedüli oka a társadalom mostani berendezése, és a folytonos fejlődése által teremtett új viszonyok. Ezért ostromolják a szociálisták egyre fokozódó hévvel a társadalmi rend szilárd épületét; ezért jönnek oly gyakran összeütközésbe az állami, vagy helyhatósági hatalommal.

Már pedig ez a fölfogás nagyon egyoldalú s csak arra való, hogy a munkásosztályt mindnagyobb követelésekre sarkalja és egyesek igényeit nagyra növelje. Ehhez járulnak a legnagyobb részben a zavarosban halászni vágyó és lelketlen önzésből eredő izgató iratok, melyek az egyénnel elhitegetik; hogy ő róla vagy az államhatalomnak, vagy a társadalomnak kellene gondoskodnia — s ha ezt nem teszi, akkor igazságtalan, szivtelen iránta

és e szerint ő sem tartozik ezeknek semmivel.

Ha ehhez még hozzá vesszük, hogy a közjótékonyosság gyakorlásának mostani módja hány herét nevel a társadalomnak, okvetlen annak belátására jutunk, hogy a munkások nyomora nem egyedül a létező mostoha viszonyokból származik, hanem jórésztben oka annak maga az egyén is. Egy munkás, akinek fejét tele tömték legtöbbször meg sem értett szociálista eszmékkel, és aki ezeknek az izgató eszméknek a hatása alatt szentül hiszi, hogy ő neki ugyanannyi joga van a jóléthez, mint annak, a ki küzdött s évtizedeken át fáradt érte; egy munkás, aki összedugott kézzel nézi sorsának fordulását és a szorongattatás napjaiban nem kéri, de követeli, hogy a társadalom másik rétege, vagy a közjótékonyosság vegye oltalmába; mi jogon teheti felelőssé sorsa mostohasága miatt egyedül a társadalmi viszonyokat? Hiszen ha a munkások helyzete pusztán a létező viszonyok kifolyása lenne, akkor kivétel nélkül egyformán éreznék, hogy ők a társadalom páriái és a földnek mostoha gyermekei. Már pedig — s azt ők sem tagadhatják — van számos elégedett s aránylag jólétnek örvendő munkás is egyenlő körülmények mellett

A szorgalmas és takarékos s a mellett

józan és mérsékletes munkás helyzete a legmostohább viszonyok mellett sem tűrhetlen, a henye, gondatlan és iszákos, a ki csekély keresményét nap-nap után a torkán eregeti le: teheti e magát joggal az előbbivel egy sorba?

A viszonyok tagadhatlanul erősen változtak, mert a létért folytatott küzdelem nagy versenyében az egyén nagyobb erőfeszítésre van utalva, mint eddig. De nagy változáson ment keresztül az egyén is. Igényei határtalanul megnöttek a nélkül, hogy képességei is ezekkel együtt emelkedtek volna az életmód, ruházat és táplálkozás tekintetében — ha van egy kis módja hozzá — nem ismer korlátokat, megkívánja az „uri“ passziókat és megízleli az uri élvezeteket. A szerénység és egyszerűség a legtöbb munkás családból száműzve van, annál gyakoribb aztán ennek folytán az elégedetlenség és zúgolódás, ha nem megy minden kívánata szerint.

Ha tehát némelyek a megváltozott viszonyokra mutatnak s ezek súlyát mérlegelik; ezek ne feledjék el, hogy maga az egyén még kedvezőtlenebb változáson ment keresztül. Nagyobb hévvel s emésztőbb cselekvési vágygyal senki sem fogott a munkáskérdés tanulmányozásához, mint annak idején az ifjú német császár. És mi lett a fejtörő mun-

TÁRCA.

Egy kis virág románca.

A lágyan suttogó patak
Partján egy kis virág fakadt;
S míg szirma hull,
Szívében kin emészt vadul.

De jó az alkonyat szele,
Ez együtt sir, zokog vele
S megkérdezi,
Hogy szíve mért oly bútel?

A fonnyadó piciny virág
Keblét maró kin rezgi át,
Majd hervatag
Ajkaról ily beszéd fakad:

Ez Istenadta szép helyen
Békében éltem életem
S most kárhozat
Váltja fel boldogságomat.

Tikkasztó nyári nap delén
Egy himes lepke szállt felém
S én balgatag:
Hő esókra nyújtám ajkamat.

A lepke megcsalt engemet,
Bár azt hazudta hogy szeret.
S azóta más
Nines hátra — mint a hervadás.

Venus.

A kis Kacsika logikája.

Irta: Kugler Nándor.

Délután két óra van. A szép Adél ásitva ejti ki kezéből a könyvet, melyből — nem olvasott.

Unatkozik. S unalmában a puha, ruganyos nyugágy kőkeménynek tetszik neki, a levegő fülledtnek, fojtónak és a diszes kalitkájában vigan csicsergő arany színű madárka kedves éneke kiálthatatlannak. Álmos erőlködésével más fekvést iparkodik keresni a kereveten és midőn ez nagy nehezen sikerült, untató lassúsággal veszi föl az előbb elejtett könyvet, hogy azt ismét ölébe ejtse. Kimondhatlan fáradt tekintettel néz föl a szoba menyezetére, azután az ajtóra, a mely ma elvárásznak látszik lenni, mert bár »jour«-ja van ma a szép asszonynak, még egyetlen egyszer sem nyílt meg, bármily közömbös látogatót bebocsátandó.

Odakünn hideg márciusi szél üvöltve kergeti a hóval vegyes esőt és csapkodja az ablaktáblákhoz, hogy ezek nyikorogva sóhajtanak.

Adél gondolatnélküli merengéssel nézi a repkedő, szállingó pelyheket és kedves, üde arca, nagy, kifejezésteli szemei olyan vágyva, olyan kérve látszanak várni valami érdekes ujat; érdekeset, a mi foglalkoztatná, szórakoztatná, és a mi kiragadná ebből a lelketlő tétlenségből, a mely testét is olyan fáradttá teszi és vérét oly beteges lassúsággal kényseríti lüktetni.

Ebből az apatikus merengésből a villamos csengettyű éles rezgése ébreszti föl.

Mintha az ő testét érte volna a folyam, oly hirtelen ugrik föl. Az unalom, mely testét, lelkét fogva tartotta, elmúlt; helyét várakozásteli kíváncsiság foglalja el. Vonásai megelevenednek és arca érdekes, vonzó, ragyogó lett.

Az ajtó nesztelenül nyílt meg és azon belépett —

A szép úrnő mély, csalódott sóhajjal rogyott vissza a pamlagra. Sugárzó, szép arca előbeni untatott, szenvelgő kifejezését vette föl.

— Te vagy, Béla? — Szólt vontatott, fáradt hangon, mintha csak most ébredne és sötét szempillái mintegy akaratlanul záródtak le.

De hát nem is csoda. Hiszen a belépő csak — férje volt.

Ez pedig mosolyogva közeledett.

— Hogy mulatott az én édes feleségecském

kának az eredménye? Egy iskolai törvényjavaslat, mely szerint az oktatás és nevelés ügye az állam kezéből az egyház kezébe ment volna át. A törvényjavaslatot a német nemzet többsége visszautasította ugyan, de nem ejtette el annak alap gondolatát és igazat adott a bölcsész politikusok azon érvelésének: hogy a szociális bajoknak egyelőre erkölcsösebb és vallásosabb nevelés által vehetjük csak elejét. Az egyént kell először megjavítani s ennek nyomán a viszonyok maguk is jobbra fordulnak. A tékozlóbból takarékosat, a kevélyből alázatossabbat, a henyéből dolgost kell nevelni, a követelőbe és a dacosba szerénységet, a féktelen és lázongó kedélybe a jogosult tekintély és törvény iránti tiszteletet kell oltani.

Hát a „bölcsész politikusok“ által ajánlott ezen elmélet iránt nagyon megszlanak a nézetek.

A radikálisabb elvűek ezt irott malsztnak véleményezik. Részünkről azonban meg vagyunk győződve, hogy ha a munkásosztály ezen fent említett eredményeket tényleg bírná, ha társadalmunk minden rétegét azoknak megfelelőleg nevelnék: úgy első sorban magának a munkásosztálynak a viszonyok bármely fordulatával szemben meg lenne az elmentálló képessége és csak kivételesen, nagy katasztrófák idején érhetné a nyomor, amely akkor sem sujthatná annyira a földhöz, hogy abból az állam és társadalom támogatása mellett föl ne emelkedhessék.

Gyengeség jele.

Valami különös jelenség nyilatkozik meg a kormánypárton, a mely bennünket a legnagyobb aggodalommal tölt el. Pedig nekünk pártszempontból ennek örülni kellene. Annál is inkább, mivel ha helytelenül cselekesznek, csak a mi

malmunkra hajtják a vizet. Pedig ez a legbiztosabb jele a kormánypárt hanyatlásának, sőt megsemmisülésének. Ez a jelenség, végtelen gyengeség tünete az agóniának, a vízbefulónak a szalmaszálhoz való kapaszkodásának jele. A jelenség abban áll, hogy a kormánypárt azt hiszi, elvévé, szentírásává vált, hogy ő az ellenzéknek soha sem ad igazat, nincs önérzete, nincs belátása, nincs érzeke, hogy azt mondja: „Ime az ellenzék jót, helyeset ajánl, én elfogadom, mint célravezetőt!“ Ellenkezőleg, azt mondja, amit az ellenzék állít, az nem jó, az nem helyes, nincs igaza, az semmi, pedig lelke mélyében érzi, hogy úgy van, pedig a lelkiismeret hangja erősen dobog, kiált, hogy hazudsz, nem mondasz igazat jó kormánypárti.

Helyes-e ez? Hasznára van ez magának a kormánypártnak, most már eltekintve magától a hazza, a város érdekétől.

Dehogy, szegény, szegény emberek, önmagukat ámitgatjátok, csak magatokat hitegetitek. Mire jó ez? Talán azt gondoljátok, ha ti kijelentitek, hogy az ellenzéknek nincs igaza: akkor ti győztetek, akkor minden rendben van? Ti azt hiszitek, hogy az a végcélja a közügyekben való küzdelemnek, hogy az ellenfelet leszavazzátok? Különös öröm, különös élvezet. Pillanatnyi gyönyör, rövid mámor. Valamelyik jó bor nevű német költő azt mondja: „Der Wahn ist kurz, die Reue lang.“ Itt is úgy van.

Kéjelegjete jó uraim, hogy az Baja város érdeke, hogy a szavak többsége szerint nektek van igazatok, kéjelegjete abban, hogy ti elnémitjátok a panaszt, a fájdalmat, a bajt, nagyképű bólintgatással, haragokkal, dühötökkel, leszavazástokkal; képzelődjete, hogy titek a mult, a jelen, a jövő, mert ez nektek oly nagyon jól esik. Nem, ne képzelődjete. Ébredjete atyafiai. Az önérzet, a gondolkodás, az elmélkedés,

távollétemben? — kérdezte hizelegve, miközben ajakához emelte a pici fehér kezét.

— Ah! — mondá Adél gyenge hangon — oly unalmas az élet, oly unalmas! — S iparkodott hangjának fájdalmas színezetet adni.

A férj kedvetlenül rázta a fejét.

— Örökké csak az a panasz, unalom és mindig csak unalom!

Adél lebigyezte ajakát.

— Hát nincs-e igazam? Itthon ülni, semmi foglalkozás, csak ülni ebben a rettenetes magányban, azzal a tudattal, hogy mások, barát-nőim, mehetnek tetszésük szerint, hova akarnak. S aztán még neheztelsz, ha panaszkodom.

S mélyet, nagyot sóhajtott.

— Ha soká tart ez az állapot — tette utána — melancholikussá leszek.

— Nem, nem — mosolygott Béla jelentős pillantást vetve a nejeire — már nem tart soká. Meg aztán ott a kis fiunk, az az édes, vele is elmulathatsz; olyan kedves, csacska egy kis teremtés, olyan édesen, okosan beszél, akár csak egy felnőtt.

A kis asszony föl húzta szemöldeit, úgy nézett férjére.

— Dajkáljam?

— Igaz, igaz! — sóhajta férje szomorúan és kiment, hogy a dajkánál kis fia után nézen.

Odakünn örömteli hujjogással szaladt elébe a kicsiny legény.

— Apácska! — ujjongott — szereted a dadácskát?

— Kis dundim, persze, hogy szeretem!

Felelt a boldog apa s karjára vette a kicsikét.

— Hát — csókold meg!

— Nem szabad. — Mondá ijedten a dajka.

— Nem szabad. — Ismételte mosolyogva az apa.

— De! — dacoskodik a kicsi ember. —

De! — És odavonta a dajkája fejét az apjához.

A dajka fiatal, tűzről pattant menyecske volt; Béla pedig szerető és gyenge apa. Oda hajolt tehát a dajkához. Nem merem állítani, hogy csakis a kis zsarnok parancsának engedelmeskedő két fél az ajakát összeücsösöri-tette volna.)

Az ajtóban Adél jelent meg.

— Anyácska! — kiáltott apja válláról Karsika. — Te is csókold meg a dadácskát.

Adél engedelmeskedett.

— Most megint te apácska! — Akarta folytatni az idyllt a kis utód.

— Nem szabad! — Mondák apja, anyja és dajkája egyszerre.

A kis fiu csodálkozva nézett rájuk.

— Hát előbb szabad volt?

Mondják, hogy Adél azóta nem panaszkodott annyit férjének unalomról.

a cselekvés órája ütött. Az emberek öntudatra jutnak. A megélhetés nehéz, itt nem szavazni vagy leszavazni, itt munkálkodni, segíteni kell.

Eddig csak a szegényebb sorsuak, a vagyontalanok érzik a mostoha viszonyok hatását. Mondjátok, hogy nektek van igazatok, szavazzatok és leszavazzatok és eljön az idő, hogy ti is érezni fogjátok a mostoha viszonyokat és nektek ez százszor rosszabbul fog esni!

Baja város a romlás lejtőjén van. A törvényhatóság keze előbbi határozatokkal le van kötve, maga a város, mint erkölcsi testület, tele van adóssággal. A jövedelmek csökkennek, a kereset hanyatlik, az adó emelkedik. Mi lesz ebből? Ki lesz az oka? Nem e az a kormánypárt, a mely nagyképűen mindent helyeselt, mindenre igennel szavazott, vitát sohasem provokált, csak akkor, ha kebelében a matadorok a hatalomért, a koncert veszekedtek, marakodtak. Azt gondolják ezek az urak, hogy ami 25 esztendeig jó volt az ezután is jó lesz? Dehogy lesz jó, 25 esztendeig sem volt jó, csak közvetlenül nem érezte a város a hatását, mert még volt vagyon, volt jövedelem, volt kereset. Meg vagyunk irva a bibliában, hogy a szülők vétke a gyermekekben büntettetik meg. Ébredjenek uraim, vigyázzanak, mert az önök utódai, de már önök maguk is meg fogják sínyleni gazdálkodásukat. Tegyétek félre a haragot, a kislelkűséget, a hiúságot, a pillanatnyi hatáshajhászást, mert különben romba döntik Baja városát, de önmagukat is alája temetik. Nehéz a segítség, mert sok és régi a bűn, a hiba, de jó akarattal, közös erővel, apránként, lassankint, lehetséges a meggyógyulás. A város ügyeiben tegyétek félre a pártkérdést, az igazat ne szavazzák le, mert ez nem helyes politika, ez nem helyes taktika, sem a város, sem az önök javára, ez a sülyedés, ez a romlás, ez a legnagyobb gyengeség jele, mert az igazság elfogadása az csak erősbbit és híveket vonz bármelyik pártnál is.

—n

Piaci közegészségügyünk.

Vettük az alábbi sorokat, melyeknek készséggel és azzal a reményben adunk helyet, hogy a rendőrhatalóság a piacon megkivántató közegészségügyi preventív intézkedéseket mielőbb gondoskodása tárgyává teszi és egyben az egészségügyi szakbizottság is kiterjeszti ellenőrző figyelmét erre a semmiesetre sem kicsinylendő rendőri funkció lelkiismeretes betöltésére.

A hozzánk intézett levél teljes szövegeben így hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Borza Nándor úr egy cikket irt nemrégiben a »Bajai Hirlapba«, a »Művegyészet« cimmal, melyben elmondja, hogy a hamisítás művészetét már nemcsak a férfiak praktizálják, hanem a nők is, különösen a tej, tejfel, turó és vaj elárúsításánál. Örömmel olvastam e cikket, mert azt reméltem, hogy az egészségügyi bizottság és a köteletségét pontosan teljesítő rendőrség egyesült erővel fog fellépni, hogy a hamisítványok elárúsításának véget vessenek. De fájdalom! e reményemben keserűen csalódtam, mert a hamisítások ezután

sem szüntek meg! Azt kérdelem tehát a tek. Szerkesztő úrtól, hol van itt az egészségügyi bizottság, hol a rendőri felügyelet?!

A fővárosban, ha ilyen hamisított cikkeket áruba bocsátának, pénz- és börtönbüntetéssel sújtják az eladót. Ott már a büntetéstől félve nem is mernek hamisítani, tehát nyugodtan vásárolhatnak a gazdasszonyok, mert pénzükért jó árucikket vesznek. De mi szegény, szegény bajaiak! mennyivel rosszabb helyzetben vagyunk mi! Összevesszük a sok hamis turót, tejfelt, kényszerűségből, de bár ne vennénk! Mert ha az asztalra adjuk, félve nyúlunk hozzá, azt sem tudjuk mi az a zagyvalék a mi előttünk van. Megizleljük — ehetetlen — keserű — savanyú — rossz, s kénytelenek vagyunk az ételekről a tejfelt, turót lekaparni s szárazon megenni, vagy a moslékba önteni. S miért szenvedjük ezeket? Talán azért, mert nincs előjáróság, ki ezeket meggátolja?! Oh dehogy!! Egészségügyi bizottság, szépszámú rendőrcsapat itt is létezik és így igazán nem tudom elgondolni, hogy mért nem bünteti legalább azon hamisításokat, melyeket a laikus ember is észrevesz? Ennyire csak terjed az egészségügyi bizottság és a rendőrség megfigyelő képessége?

Fölkérem tehát a rendőrhatalóságot, emelje fel fenyítő jobbát mindazok megbüntetésére, kik hamisított cikkeket, nevezetesen hamis tejet, turót, tejfelt és vaját árulnak. Az egészségügyi-bizottság pedig küldjön ki hozzáértő férfiakat, kik az ily hamis cikkeket még ott a piacon, a nagyközönség szemeláttára megsemmisítik. Továbbá állítsák meg a bizottság tagjai azokat is, kik a tejet reggelenként magánházakba szállítják, mert ezek olyan tejet visznek, hogy az ember azt sem tudja, tulajdonképpen mi is az, amit tej néven drága pénzért megfizet. Ezt bátran megtehetik, nem kerül sok fáradságba.

Ha pedig ez a felszólalásom eredménytelenül hangzanék el a pusztában, úgy nem fogok belenyugodni, mert hála Istennek van még igazságos belügyminiszterünk. Akkor egyenesen ő hozzá fogok fordulni s felhívom figyelmét a bajai tarthatatlan egészségügyi állapotokra! . . .

Ezeket kívántam előre bocsátani, mielőtt a felsőbb hatalomhoz fordulnék ez állapotok megszüntetése végett.

Kérem szerkesztő úr sziveskedjék e sorokat lapjában közölni.

Baján, 1902. jul. 29-én.

Tisztelettel

Egy bajai úri asszony.

Kőműves-sztrájk Baján.

Nagyszabású sztrájk ütötte fel fejét városunkban hétfőn, e hó 28-án, amennyiben a Baján dolgozó, mintegy 300 kőműves segéd beszüntette a munkát. A sztrájkra az adta az okot, hogy a munkások helyzete már-már elviselhetlenné vált a kevés kereset miatt. Mindannyian a legvérmesebb reményekkel néztek a készülődő két nagyobb szabású építkezés elé, de ez sem hozott számukra egyebet, mint csalódást. Szomorú anyagi helyzetüket bőségesen feltárja a hozzánk beküldött és alant közölt levél okos és higgadt hangja, melyből a helyesen gondolkozni tudók láthatják, hogy a kimondott sztrájk nem a szocialista fészkelődés, a minden áron sztrájkolhatnám jellegét viseli magán, hanem, hogy az a végső kényszerűség szüksége volt. Első értekezletüket vasár-

nap tartották, melyen még alig harmincan, a másodikat hétfőn, amelyen már vagy százhetvenen vettek részt.

Hogy sztrájkolni fognak, kimondották már vasárnap, követeléseiket azonban csak hétfőn foglalták írásba és terjesztették a munkaadók elé. Követeléseiket tizenhárom szakaszba foglalták, melynek főbb pontjai, hogy:

1) a munkaidő ne 5—7-ig tartson, hanem 6—6-ig,

2) hogy a napi bérminimum 2 kor. 80 fill., maximum 3 kor. 60 fill., legyen,

3) hogy a munkások hétközben ne legyenek elküldhetők. — A békéltető bizottság ülésén tiz pontra nézve megegyeztek. Félig-meddig megegyeztek a munkaidőre nézve is, a munkabért, valamint a segédek egész hétre való felfogadását illetőleg azonban megállapodni nem tudtak. Szilárd, a kórházépítés fővállalkozója hajlandó lett volna a munkások összes kérését teljesíteni, csupán az volt a kívánsága, hogy a segédek 5—7-ig dolgozzanak, mely két órai munkatöbbletet azonban tisztességesen megfizetni volt hajlandó. A segédek ebbe bele is egyeztek volna, de erre a mesterek kijelentették, hogy ez esetben az ő érdekük szenved csorbát, mert akkor a magánosok tőlük is 14 órai munkaidőt fognak követelni. Azzal fenyegetőztek, hogy az általuk már elfogadott tiz pontot is nemlétezőnek fogják tekinteni, ha a segédek Szilárd ajánlatát elfogadják. Így tehát a segédek a kórházépítésnél sem állhattak munkába. A sztrájk ma — pénteken — még egyre tart.

A sztrájk-mozgalom vezetője: *Osztonits Géza*, igen értelmes tanult ember, aki azon fáradozik, hogy pályatársainak tisztességes existenciát biztosítson. A sztrájkoló tanyája a vonatkert, ahol az időt játsszával és dalolással töltik el.

*

Tudósítónk tegnap beszélgetést folytatott a munkások megbízottjával *Osztonits Gézával* Közte és tudósítónk között a következő párbeszéd fejlődött ki:

— Mi szolgáltatta a közvetlen okot a sztrájkra? — kérdezte tudósítónk.

— Az a körülmény, hogy megkezdték a kórházépítést. Mi ugyanis abban reménykedtünk, ha ott az építkezést 150—200 emberrel megkezdik, nagyobb lesz a szükség a munkásokban, minélfogva a dolog természetszerű folyományaképp nagyobb bért is fogunk kapni. Ebben a reményünkben alaposan csalódtunk.

— A fizetés mindig annyi volt mint most?

— Dehogy! Azelőtt egy-egy magamfajta munkás megkeresett naponta 1 frt 80 kr — 2 frtot, ma pedig a legjobb munkás sem kap 1 frt 20 kr-nál többet.

— Egy frt 20 kr. bizony nem sok, de talán elértek volna béremelést sztrájk nélkül is?

— Látja kérem, hogy még így sem boldogulunk, holott a vállalkozóknak úgyszólván már körmükre égett a dolog. Pedig ennek az állapotnak meg kell szünnie. Tessék csak számítani, hogy mit keres egy-egy kőművessegéd napi 1 frt. 20 kr.-jával? Ha az évnek mind a, kb. 300 munkanapján van munkája, akkor sem keresett többet 360 frtnál egy évben. És még ha lehetne egy évben 300 napon dolgozni, jó lenne. De tudja mindenki, hogy október közepétől tavaszig, szünetel a munka. És vannak köztünk igen sokan családos emberek is. Hogyan éljünk meg ebből a szégyenletesen csekély keresetből?

— Van kilátás arra, hogy az egyezség létrejöhet?

— Mi nem állunk az egyezség útjába. Követeléseink szerények és méltányosak és véleményünk szerint könnyen teljesíthetők. Hiszszük, hogy a kőműves-iparosok, valamint a vállalkozók ezt be fogják látni és jogos kérésünknek eleget fognak tenni. Mi a követeléseinkről el nem térhetünk.

Ezzel a beszélgetés véget ért.

*

A sztrájk-bizottságnak hozzánk közlés végett beküldött nyilatkozata így szól:

Igen tisztelt szerkesztő úr!

A bajai kőművessegédek bérharcáról szólva, kell, hogy néhány pillantást vessünk a közelmúlt évtizedekre. Mindannyian tudjuk, hogy városunk lakóinak létszáma a természetszerű fejlődéssel lépést nem tart, hanem kétségbevonhatatlanul hanyatlott, az építkezés pang, a város képe évtizedek óta alig változott valamit. Már most vessük fel azt a kérdést, vajjon mi az oka, hogy ily csekély építkezés mellett Baja város mégis egyedüláll az országban, ahol a kőművessegédek aránytalanul ily nagy számmal vannak, vagyis 20.000 lakóssal bíró városunkban közel 600 a kőművessegédek száma. E természetellenes fejlődésnek okát abban látjuk, hogy vannak kőműves iparosaink között sokan, kik két segédet sem képesek foglalkoztatni, mégis nyakra-főre szabadítanak inasokat. Némelyek 8—10 inással dolgoznak, míg segédet alig kettőt foglalkoztatnak állandóan, sőt volt rá eset, hogy egy ember 10 tanoncot szabadított fel egyszerre. Most azonban, arra, hogy mi céljuk van az ilyeneknek az inas-hadsereggel, nem térünk ki, de kijelentjük, hogy ez az oka, hogy a segéd-létszám nálunk ily óriássá növekedett.

A szorgalmas és szakképzett emberek mindazonáltal foglalkozást tudtak szerezni maguknak az ország különböző részein szétszórva, és itthon maradt családjuknak a legszükségesebbeket és télre való kenyeret fáradságosan beszerezheték.

Igen ám, de pár év óta az építkezés megcsökkent, ennélfogva helyzetük is válságosra fordult, a folyó évben pedig éppen elviselhetlenné vált.

Husvét után hozzá fogtak ugyan a Mészáros-féle ház építéséhez, de még mai napon is alig fele részben állnák a falak. Itt kezdetben a napi munkadíj 1 forint 25 kr volt, később, hogy a munkaidő egy órával hosszabbodott, 10 kr díjpótlékkal a napidíj 1 frt 35 krt tett ki, a munkakereslet mégis oly nagy volt, hogy naponként csoportosan — néha több ízben — ostromolták a munkavezetőt, igyekezve munkát nyerni. Hogy a munkások szomorú helyzetét kihasználhassák, a később munkába lépett segédek már csak 1 frt 20 kr napi bért kaptak, ezek mégis megnyugodtak abban a reményben, hogy a már régóta vajudó kórházat el kezdik építeni és tán majd sikerül ott a télre való kenyeret részben megkeresni.

Hogy mily nagy csalódás érte őket, kitűnik az alábbi sorokból. A héten 7—8 kőművest állítottak munkába és dolgoztak reggeli 5 órától esti 7 óráig napi 1 frt 20 kr díjért s egy órai rendkívüli munkáért 12 krt kaptak.

Már most kérem ha tekintetbe vesszük, hogy egy évből a kőműves munkára alkalmas időszak alig 6 hónapot tesz ki, számítsuk le a hat hónapban előforduló ünnepeket és az őszi-tavaszi esős időket s adjuk össze mit kereshet egy kőműves segéd évenként. Világosan fog állani, hogy ebből nem lehet megélni, adót

és házbért fizetni, ebből nem lehet fentartani és ruházni a többnyire gyermekek családot.

Ime tisztelt szerkesztő úr néhány pontban elősoroltuk a bérharc okait, nem is említve még azt sem, hogy munkahiány miatt mennyi időt töltünk el kereset nélkül.

Állapotaink már tűrhetlenek, fizetésünk le van szorítva, az élelmi szerek ára napról-napra emelkedik és a munkásnak csupán keresetéből kell fedezni mindazt, ami a maga és családja tartásához szükséges.

Követeléseink főleg két pont körül forognak:

I. A bajai kőművesegédek napi munkaideje reggeli 6 órától esti 6 óráig terjedjen, ez a rend különben az ácsoknál már rég be van hozva.

II. A minimális munkabérnek megállapítása 1 frt. 40 kr.-ban.

Maradtunk hazafias tisztelettel

A Bizalmi Választmány.

HIREK.

Kossúth Lajos születés napját megünnepelni óhajtó közönségnek. Ez év szeptember 19-én ünnepli a magyar nemzet legnagyobb fia: Kossúth Lajos születés napjának 100-ik évfordulóját. Részt vesz az ünnepen a magyar haza minden hú fia, szegény és gazdag, férfi és nő, gyermek és agg, részt vesz az utolsó tanyaház és kisközség éppen úgy, mint a törvényhatóságok és a főváros!

A Kossúth Lajos születésnapja megünnepelésének előkészítésére országgyűlési képviselőkkel alakult bizottság ezen országos ünnep módzataira vonatkozó mindennemű felvilágosítással, utbaigazítással, tájékoztással szívesen szolgál bárkinek, ugy egyeseknek, mint testületeknek, községeknek stb.

Szóbeli értesítést nyújt a bizottság hivatalos helyiségeiben, Budapesten, József-körút 31/b 1-ső em. minden hétfőn, szerdán és szombaton d. e. 10 órától 12 óráig. Levelek és mindennemű megkeresések ugyanoda a bizottság vagy Palay Sándor titkár címére küldhetők. Az országos bizottság nevében *Rátkai László* biz. elnök.

Kitüntetés. Vilmos német császár — a berlini hivatalos lap jelentése szerint — Vermes Bélát, a szabadkai önkéntes tűzoltó testület parancsnokát, a harmadosztályú vöröskereszt éremmel tüntette ki.

Halálozás. *Török* Konstant cisterci-rendi áldozópap, főgymnasiummunkának volt tudós tanára, mint részvétellel értesültünk jul. 28-án meghalt Egerben.

Lemondás a lökert elnöki tisztéről. Mint értesültünk *Halász* Károly tábornok, a bajai lövőkert érdemes elnöke, ezen tisztéről lemondott. Helyét egyelőre Eckert István főlövész-mesterrel töltik be.

Halálos verekedés. Az elmúlt vasárnap Anna-bucsut tartottak Bikityen. Mi sem természetesebb, minthogy a hagyományos koresmai verekedés ezuttal sem maradhatott el, még pedig halálos kimenetellel. Egy Pohák Imre nevű földmivest dulakodás közben hasba szúrtak, amitől ez másnap kiszervenvedett. Négy bikityi legényt — akik a szabadkai kir. ügyészségnél vannak letartóztatva — gyanúsítanak a bűn elkövetésével.

A bajai iparoskör e hó 16-án tánemulatsággal egybekötött *műkedvelő előadást* rendez. Az estély műsorát lapunk legközelebbi számában közöljük.

Égési katasztrófa. Kovács Andort a Kölcsonös segélyező egyesület derék tisztviselőjét súlyos csapás érte. Véletlenség folytán az asztali lámpából kifolyt petróleumtól meggyuladt és mindkét kezén és mellén égési sebeket kapott. A szerencsétlenül járt tisztviselő azonban egypár heti ápolás után bizton felgyógyul.

Vármegyénk kérvényei a képviselőházhoz. Vármegyénk törvényhatósága négy kérvényt adott be a képviselőházhoz. Az egyik az államtisztviselők fizetés felemelését kéri. A másik kérvény arról szól, hogy az aratás és nagyobb mezőgazdasági munkák idejében adóvégrehajtás ne történjék. A harmadik kérvény az elemi csapás által sújtott gazdaságoknak adóleengedésben való részesítését sürgeti, a negyedik pedig a homesteade törvénybe iktatását kéri és oda fungál, hogy az 1881. évi LX. törvény cikkben a végrehajtás — alól kivont ingóságon — kívül semmiféle tartozás fejében lefoglalható és elárverezhető ne legyen egy szobabutor, az élelmi szerek, kisiparosoknál a nyers anyag, továbbá az öt hold földnél kisebb birtok, az ennek megműveléséhez szükséges egy pár barom, vetőmag és hónapi élelem és hat hónapra való takarmány.

Gr. Teleki József tetétleni nagybirtokos, a *Dunapataj és Baja közt létesítendő vasútvonal* engedményese legközelebb Kalocsára érkezik s valószínűleg meg fogja látogatni a tervezett vasútvonal irányába eső többi községeket is, hogy a vasút kiépítéséhez való hozzájárulásuk felől magának tájékozást szerezzen.

A horgosi jegyzőt öt évi fegyházra ítélték. A horgosi panama ügyében, melyben fővádlottként Dorner Béla volt horgosi jegyző szerepelt, a szegedi bűnfenyítő törvényszék nyolc napi tárgyalás után jul. 29-én, kedden d. e. 10 órakor hirdette ki az ítéletét, mely szerint a bíróság Dorner Béla ellen emelt vádakból tizenegy esetben a sikkasztás vétségét, hét esetben a közokirathamisítás, kilenc esetben a sikkasztás vétségét, egy esetben a csalás és magánokirat hamisítás, tizenegy esetben pedig a hivatali sikkasztás büntetést beigazolva látta, tekintettel azonban töredelmes vallomására és azon körülményre, hogy a kár nagyrésze megtérült, mert egyik sikkasztás összegével a másikat takarta, a törvényszék a 91. §-ust alkalmazta s Dorner Bélát öt évi fegyházra és két esetben 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte. Lisiczki Pál volt községi pénztárost és May Andor irnokot a bíróság a vád és következményei alól fölmentette, mert a terhükre rótt bűncselekményeket beigazolva nem látta. A kir. ügyész az ítéletben megnyugodott, ellenben Dorner Béla a 92. §-us nem alkalmazása miatt fellebbezést jelentett be.

Fegyvergyakorlatok megrövidítése. A honvédelmi miniszter üdvös rendeletet adott ki a napokban. Elrendeli ugyanis, hogy a honvédség idej augusztusi fegyvergyakorlata 35 nap helyett csak 21 napig tartson. Erre a rendeletre a nagy hőségen kívül az birta a honvédelmi minisztert, hogy 35 nap alatt a bevonult iparosegédek és a mezőgazdasági munkások nagyrészt elvesztik állásukat, amíg három hétig (21napig) a munkaadók fentartják a helyüket. A humánus rendelkezés bizonyára nagy örömet fog kelteni az idej fegyvergyakorlatra bevonulók között.

Véres kardpárbaj Szabadkán. Szabadkán *Vojnich* Sándor orsz. képviselő és *Jakobcsics* Gyula tanácsnok közt jul. 27-én véres kardpárbaj volt, mely utóbbinak súlyos megsebesülésével végződött. A provokáló *Jakobcsics* volt. *Vojnich* segédei voltak: *Kyd* Sándor huszárkapitány és *Piukovich* József orsz. képviselő; *Horváth* Gyula orsz. képviselő és dr. *Vécei* Samu ügyvéd.

A névtelen hősök közül ismét elköltözött egy; *Kátz* József 48-as honvéd tizedes. A tisztis öreget f. hó 1-én kísérte nagyszámu gyászközönség és a tűzoltó zenekar örök nyugalomra.

A ujvidéki „Sport egyesület” versenyei. Az ujvidéki sport-egyesület, jul. 27-én, vasárnap d. u. 4 órakor nagy nemzetközi megnyitó meetinget rendezett saját versenypályáján a következő műsorral: 1. Ünnepi megnyitó kerékpárverseny. 2. 100 yardos síkfutás. 3. súlyemelés és távolugrás. 4. Délmagyarországi kerékpár verseny. 5. Magasugrás és súlydobás. 6. Távolugrás. 7. Egy negyed angol mértföldes síkfutás. 8. Rudugrás. 9. Kerékpáros handicap. 10. Foot-ball match. — A nemzetközi versenyeken a szabadkai »Bácska« atletikai klub és a szabadkai »Sport-egyesület« is részt vettek. A »Bácska« a football versenyen elnyerte a nagy díjat, tagjai közül pedig a különböző versenyeken ösz-

szesen tizenegy érmet nyertek, köztük egy aranyat is. A szabadkai »Sport-egyesület« is több díjat hozott haza.

Munkásházak. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter 20.000 koronát engedélyezett Békésvármegyének munkásházak létesítésére. Hódmezővásárhelyen ugyancsak még az idén 50 munkásház készül el 30.000 korona költséggel. A munkásházakat jó magaviseletű szegény munkások családjai kapják s azért 12 éven át évi 50 koronát kell fizetniök, tizenkét év leteltével a ház az illető munkáscsalád tulajdonába megy át.

Szerencsétlenség munka közben. *Helcbert* János ács-segéd, *Dunaszékesön*, f. hó 21-én, hétfőn reggel munkaközben egy fejszével oly szerencsétlenül vágott ballábába, hogy hordágyon kellett lakására szállítani. Sérülése oly súlyos, hogy esetleg amputálni kell lábát; ha ennek szükségessége be nem következik, akkor is 3—4 hétre lesz szüksége, amíg felépül.

Tánkoszorúcska lesz ma szombaton, e hó 2-án a Bárány szálló nagytermében, este 8—12-ig, *Danki* Laczi zenekara mellett, melyre minden *intelligens* urat és b. családját tisztelettel meghivok. Személy jegy 1 korona. Számos pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel *Kabai* Tany József.

Munkások kötelező balesetbiztosítása. *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter legközelebb a munkásoknak baleset ellen való kötelező biztosításáról készül az országgyűlés elé törvényjavaslatot terjeszteni és Szterényi miniszteri tanácsost bizta meg a javaslat tervezetének elkészítésével. A kérdés megoldása nem könnyű, mert egyszerűen a munkások jogos igényeit kell figyelembe venni, de másrészt a munkaadókat sem akarják — tekintettel a rossz viszonyokra — túlságosan megterhelni.

Fürdői levél.

Kelt Paszulyfalván, augusztus havában.

Kedves Redaktorom!

Tudom meglepi önt, hogy én az ígért cirkvenicai fürdői levél helyett, paszulyfalvit küldök. Édes jó redaktorom, ne vegye rossz néven, de hát Paszuly falváról csakis paszulyfalvi levelet tudok írni. Hisz Ön is jól tudhatja, hogy engem az állandó pillanatnyi pénzzavar láza gyötör és erre a betegségre nem kapok gyógyírt Cirkvenicán.

Az immár akuttá vált pillanatnyi pénzzavarom miatt tulajdonképen Novák-Füreden akartam nyaralni, de elüldöztek hazulról az én kedves ismerőseim. Két hét óta ahány ismerőssémmel összejövök, mind azzal üdvözöl:

— Nos, te még idehaza vagy? Azt hittem már rég elutaztál, hiszen úgy mondtad, hogy elmegy!

Nem birtam ki tovább a jó barátok aggódó kérdezősködését, hát ki mentem a nagy kaszarnyába és ott csináltam *Behaveczcel* egy nagyszerű pénzműveletet, amelynek eredményeként 33 korona 16 fillér és egy hivatalos irás — a nép nyelvén zálogcédula — ütötte a markomat.

Igy felszerelve, felültem *Sindra* Mijó fiakkerjére és kihajtottam a nagybátyámhoz Paszulyfalvára, azzal az eltökélt szándékkal, hogy itt pihenni fogok és élek, mint egy ősember.

Eszem, iszom, alszom, mást nem teszek. Fiakkerem megérkezett Paszulyfalvára. A pazar eleganciájú fiakker az egész községben nagy szenzációt keltett. A jegyzői lak ablaka hirtelen kinyitott és azon egy szőke meg egy barna női fej bukkant ki. Mindakét hölgy kíváncsi kutató szemmel mustrálta végig a kocsimat. Az utca porában játszó gyerekek utánam futottak és hangos üvöltéssel üdvözöltek. A kisbíró fölényesen szólt a környezetéhez: *Aligha* nem végrehajtó!

Nagynéném korholással fogadott.

— Hát muszáj fiakkeren jönnöd, más nem is teszi?

A fogadtatás örömein és fáradalmain túl-
esve, nénemasszony fölterített szépen a bolt
egyik pultján és oda ültetett a hirtelen készi-
tett turós csuszához. Paszulyfalván ugyanis
azt hiszik, hogy minden városi ember rajong
a turós csuszáért.

Másnap elmentem a postára, mert azt hal-
lottam, hogy a postás kisasszony valóságos
Vénus. (Ha szerkesztő uram látná, bizonyára
önkéntelenül is »Vén-hús«-nak nevezné!) A
posta hivatalban, amely berendezése után itélve
hivatal is meg női budoir is (olyan nappal hi-
vatal, délben ebédlő és éjjel hálószoba-féle),
éppen oszló félben volt az ozsonnázó társaság.
Urak, hölgyek vegyest indultak kifelé.

Ugy vettem észre, hogy az ajtóban búcsúz-
kodók dicsérték a kávé, az utcaajtóban levők
leszólták a kuglófot.

Mire bejutottam a szobába, a postás kisasz-
szonyon kívül csupán egy sárga kamáslis úr
volt benn. A sárga kamáslis nagyott czuppan-
tott a kisasszony kezére, míg engem vasvilla
szemekkel mért végig. Ugy látszik féltékeny!
Oda lépett hozzám és bemutatatta magát:

— Koczor Ábris gazdatiszt vagyok. És úgy
megszoritotta oda nyujtott tollforgatáshoz szok-
tatott jobbjomat, hogy csillagokat láttam.

Hirtelen pokoli ötletem támadt és bemutat-
kozásomnál azt mondtam, hogy:

— Vörösmarty Mihály vagyok.

Uram istenem, micsoda változáson ment át
Koczor ur arca. A haragos vonások elsimul-
tak és az egész ábrázat csupa mosoly lett.

— Ah, a nagy költő? Ismerem műveit. Na-
gyon szépek.

— Mit olvasott uraságod?

— Ismerem többek között: »Hazádnak ren-
dületlenül...«

— Igen? És a legújabb művem nem ismeri?

— Melyiket kérem?

— »Lennél te rózsabimbó, lennék a méh.«

Szégyenkezve vallotta be Koczor ur, hogy
még nem ismeri, de megígérte, hogy okvet-
lenül megszerzi. Ezzel el is ment.

Odaléptem a postás kisasszonyhoz és kér-
deztem valjon nincs-e levelem. Megmagya-
ráztam, hogy az én nevem Romházi Jupiter
és nem Vörösmarty, mert az már meghalt.
Koczor urral csak tréfát űztem.

A postás kisasszony nemmel válaszolt és
csodálkozott azon, hogy az ujságban nem
olvasta a nagy nevű Vörösmarty halálát és
temetését.

— Pedig higgye el kérem — csicsergett a
virágnilyáson túlvő Vénus — ilyesmi nem
szokta elkerülni figyelmemet.

Nem tudtam, gúnyolódik vagy komolyan
beszél. Megkérdezni nem akartam, hát elmen-
tem haza.

Este tisztelemre az unokaöcsém vacsorát
adott. Ott volt az egész társaság, a melyet
délután a posta megozsonnáztatott. Azon folyt
a vita, valjon meghalt-e Vörösmarty vagy
nem? Háromféle vélemény volt. Az egyik
szerint Vörösmarty még 1600-ban élt, a másik
szerint Vörösmarty a mult esztendőben halt
meg, a harmadik állítás szerint — és ez tar-
totta magát a legjobban — Vörösmarty él és
virágozik.

Engem szólítottak fel, igaz-e, hogy Vörös-
marty meghalt?

— Hát persze, már jó néhány esztendővel
ezelőtt.

Láttam, hogy senki sem hiszi el állítaso-
mat, hanem csupa udvariasságból úgy tet-
tek, mintha elhinnék.

Valahogy sikerült a társalgást más tárgyra
átvinni, ami úgy értendő, hogy az asszonyok

alaposan megszapulták a távollevőket, a fér-
fiak pedig ittak, meg kártyáztak.

Mikor úgy éjfélután egy órakor a társaság
hazacihelődött, a bakter hármát kürtölt (ki
tudja hol tévesztette el az időt), a kutyák
qualifikálhatlan ugatási összgyakorlatot ren-
deztek úgy, hogy semmi kedvem sem volt az
utcára kimenni. Így hát unokaöcsémnél marad-
tam éjszakára.

Alig dőltem az ágyba, rémséges álmodom volt.
Megjelent Vörösmarty és összeszidott, meg
felpofozott, hogy miért csináltam az ő nevével
oly rossz viccet.

Most pedig megirtam ezt a levelet, amely
fürdői levélnek indult és lett belőle Paszuly-
falva hú tükre.

Kérem ne vegye zokon eltévelyedésemet,
ígérem, hogy legközelebb valóságos fürdő le-
velet írok.

Jupiter.

8941. sz.
tk. 902.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. tkvi hatóság közhírre teszi, hogy
az árverést Dr. Szirmai Vidor bajai ügy-
véd által képviselt Ikotics Mihálynak, Jasze-
novits István és Gilián Jakab ellen
33 kor. hátralékos tőke 63 kor. 50 fill. eddigi,
12 kor. ezuttal és a még felmerülő költsége-
nek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144.
és vonatkozó §-ai alapján a szabadkai kir. tör-
vényszék területéhez tartozó a bajai kir. járásbíró-
ság területén levő 1-ször.) a bajai 2512. számú
betétben A 1 sorsz. 7390 hrszámú egész ingatlan
145 kor. 2-ször.) a bajai 2758. sz. betétben AI
6244, 6245, 6246, 6247, 6248, 6249, 6250,
6251, 6252. hrsz. ingatlanokból Jaszenovits
Istvánt megillető 2/20-ad-részre 125 kor. 60 fill.
kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Baján
a tkvi ár. helyiségben 1902. évi szept. hó
1. napjának délután 3 óráját kitűzi,
a midőn a fentebb körülírt ingatlan a kikiáltási
áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át kész-
pénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött
kezéhez letenni.

Vevők a vételárat három egyenlő rész-
letben és pedig az első részletet 30 nap, a máso-
dikát 60 nap, a harmadikat pedig 90 nap alatt,
mindig az árverés jogerőre emelkedésétől szá-
mitott, de mégis az árverés napjától járó 5%
kamataival együtt a bajai kir. adó mint letét-
hivatalnál az ide két példányban és kellő felze-
tekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be.
A részletes árverési feltételek ezen kir. tkvi
hatóság irattárában és Baja város rendőrkapitányi
hivatalánál megtekinthetők.

A bajai 1212. sz. betétbeni 1443. és 1444.
hrszerű ingatlanokra nézve az árverés a 8316/
902. tkvi sz. hirdetés tanúsága szerint árve-
részt kérő mint csatlakozott érdekében is f. évi
szeptember hó 1-ére már kitűzetvén újabb ár-
verés elrendelés mellőzendő.

A kir. tkvi hatóság.
Baján, 1902. július 16-án.

Dr Rác,
kir. albíró

Kellő iskolai képzettséggel bíró fiút

tanulóul

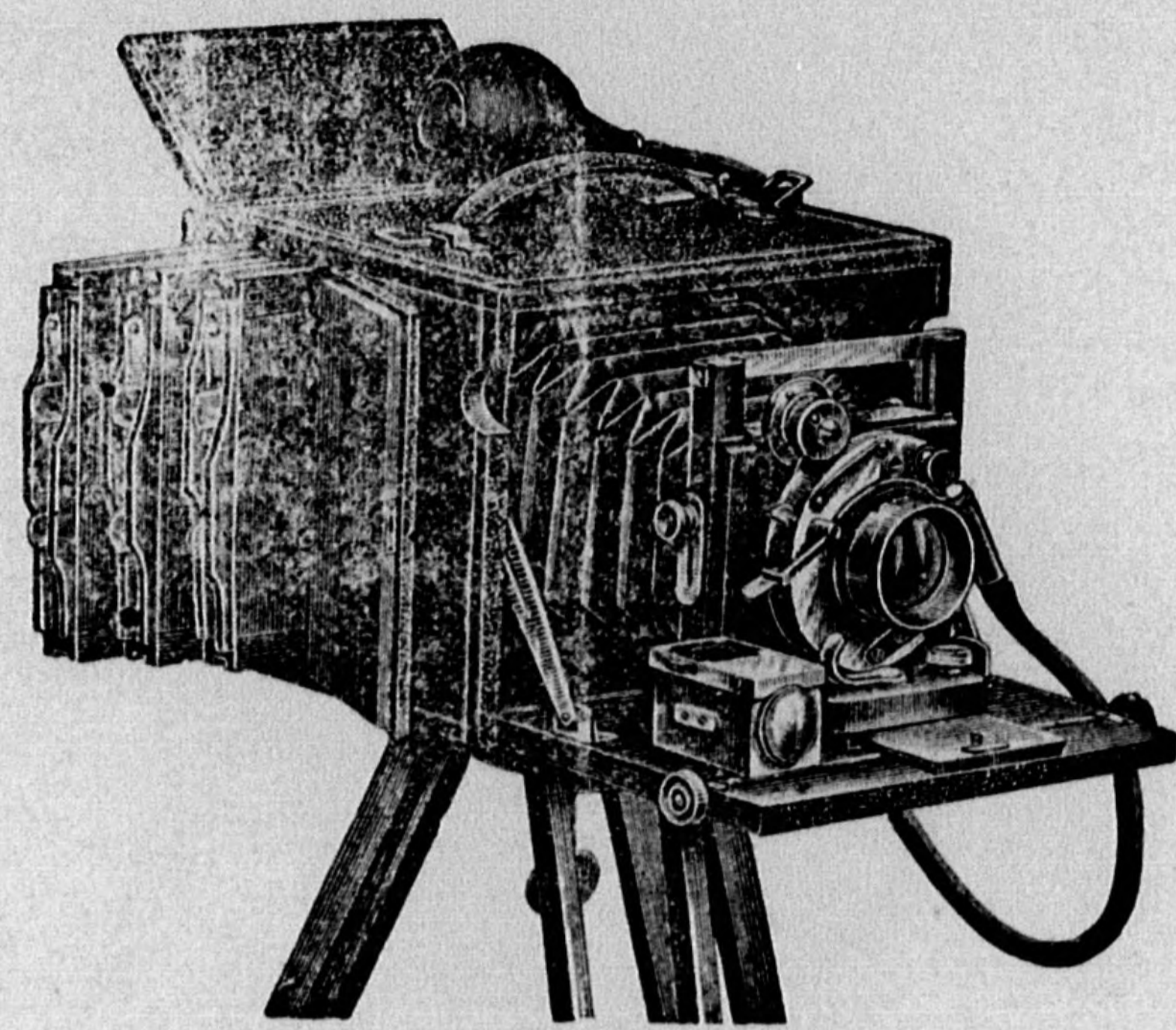
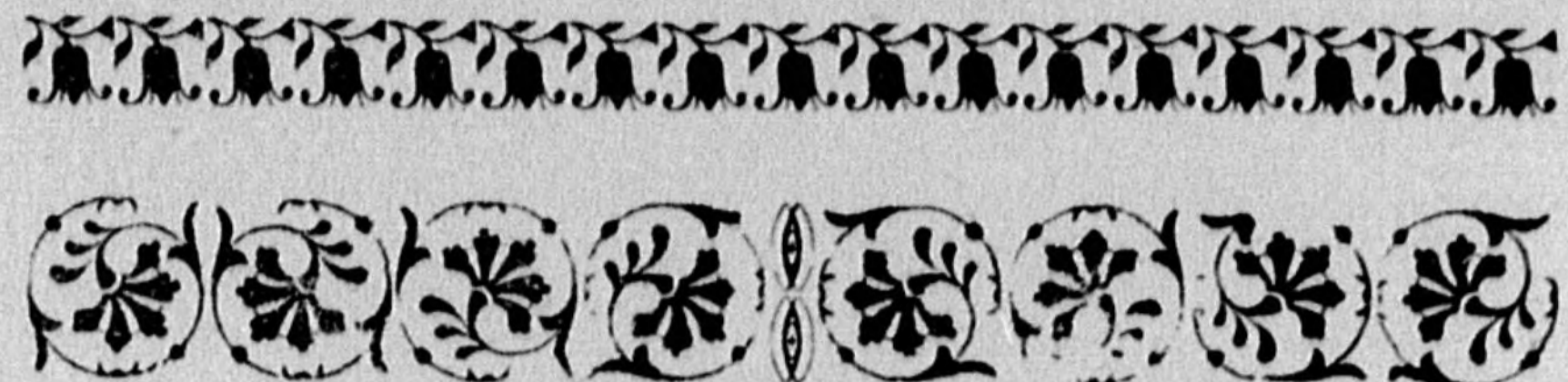
felvesz

ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.

Házeladás

A Schmidt Karoly-féle ház, mely
6 szoba-, konyha-, felszer-, pince- és
egyéb mellékhelyiségekből áll, egy
nagy, termőszőlővel beültetett teiek-
kel szabadkézből eladandó.

Bővebbet a kiadóhivatalban 2-1

Gyerekek!

Kaptatok-e jó bizonyítványt?
Ha igen, kérjétek meg a mamát
meg a papát, hogy egy jó és
olesó fényképezőgéppel
jutalmazzanak meg benneteket.

Ilyenek kaphatók:

ifj. Wagner Antal könyvke-
reskedőnél Baján.

Apró hirdetések.

Tankréd.

Ne vedd rossz néven,
édes egyetlenem, hogy oly
soká nem adhattam élet-
jelt magamról, de beteg
vagyok testben, lélekben

Nem esoda! Nem látta-
lak őt, mondd őt napja már
és ez engem kétségbeejt.
Talán fel fog még ragyogni
a mi csillagunk is, azért
kérek légy türelmes, te
férfi vagy, míg én csak
gyöngy nő.

Kdnykkuprx o 2 rdapz
— ha csak lehetséges.

Számталanszor ölel bána-
tos kis

Izórád.

130 hectolite-

res kád, kitűnő karban, ol-
csó áron eladandó Cim a
kiadóhivatalban.

Angol kerék-

pár, kitűnő karban, jutá-
nyosan eladó Beyer tani-
tónál, Özvegy-utca 643.

Kiadó

augusztustól egy üresen ál-
ló fiatal női szív Levelek
„Miczus” jelige alatt a ki-
adóhivatalba kéretnek.

Akácfa szőlő-

karó megvételre kerestetik.
Cim a kiadóhivatalban

Elveszett

egy szép fekete szőrű daxli-
kutya. Megtalálójá 20 ko-
rona jutalomban részesül.
Cim a kiadóhivatalban

Divány

jó karban, féregmentes,
megvételre kerestetik.

Ajánlatok az ár megje-
lölésével „Divány” jelige
alatt a kiadóhivatalba ké-
retnek.

Ügynökök

kerestetnek, kik igen ke-
lendő árú részletfizetésre
való eladásával foglalkoz-
nak.

Pénztárca

30 korona tartalommal el-
veszett. A becsületes meg-
találó a pénzt megtarthatja
magának, de a károsult
kéri, hogy a pénztárcát,
mely egy kedves emlék,
küldje a kiadóhivatalba.

Férjhezmenni

óhajt egy csinos, 28 éves
bogárszemű özvegy s aki-
nek mintegy 30.000 korona
vagyon van. Ajánlatokat:

„Özvegy vagyok özvegy”
jelige alatt a kiadóhivatal-
ba kérek.

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLET

GRAUAUG J. LIPÓT

✱ B A J A, ✱

DRESCHER GYULA-féle HÁZBAN.

Eszközöl előnyös feltételek mellett:

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Váltószámítolásokat.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Jelzálog-kölcsönöket.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Tőzsdei megbízásokat.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Váltó- és utalvány beszedéseket.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Előleget nyújt értékpapírokra.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Szelvény-beváltás.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

Értékpapírok, sorsjegyek, bel- és külföldi pénznemek

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **VÉTELE és ELADÁSA.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ **Osztálysorsjegyek eladása.** ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

Élet-, tűz-, jég-, baleset és szállitmány-biztosítások

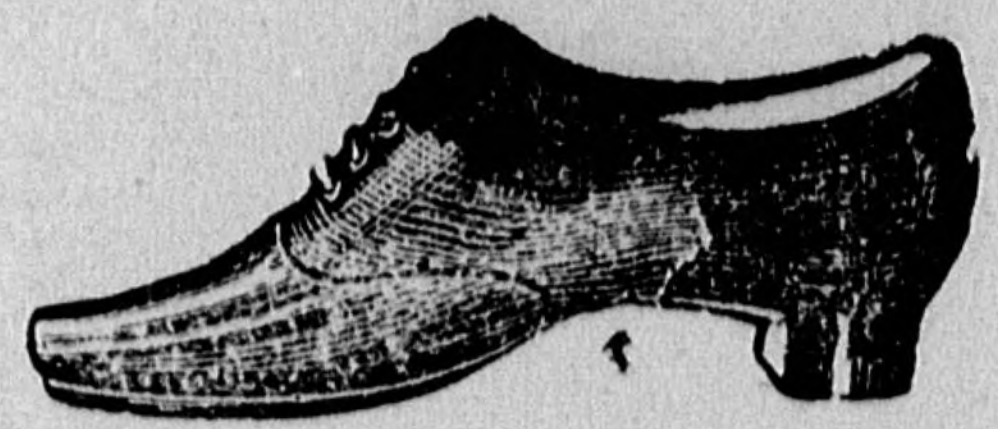
✱ **a legolcsóbb díjtételek mellett eszközöltetnek.** ✱

Az árú osztály már ez idő szerint elfogad megbízásokat és eszközöl

✱ ✱ ✱ kötések a jövő idényű **pirszén-szállításokra.** ✱ ✱ ✱

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a „Központi Szálloda“ épületében levő

CZIPÉSZ-ÜZLETEMET

a ciszterci rendház mellett levő

Millassin-féle házba,

(a róm. kath. plebánia templom átellenében) helyeztem át

A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

WEISZ HENRIK cipész.

BILLIARD

kittiű karban, olcsó áron eladandó

ZWEIG MÓRNÁL

a „Központi Szálló“ tulajdonosánál = Baján. =

Feltűnő újdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges
A dohányzó egyszer veszi és
többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia **szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különleges-ségi árúdjában.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

t o v á b b á

a legfinomabb angol és francia divatkelmékben!!!

Legújabb **angol** és **francia szabású**

férfi öltönyök jutányos áron,

pontos kiszolgálás mellett készülnek

Práger Károly és Testvére cégnél

✱ B A J Á N, ✱

Takarékpénztári épület.

OLCSÓ
bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órás és ékszerész-üzlete

BAJÁN,

(a »Központi Szálló« átellenében)

Ajánlja ujonnan és izlésesen berendezett nagy raktárát mindennemű **arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben**, valamint valódi **China-ezüst tárgyak** és **evőeszközökben**.

Nagy választékban tartok pontosan szabályozott, valódi

H O N I- és

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákat a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Arany- és ezüst-ékszereim a m. k. fémjelző hivatal által vannak hitelesítve.

Órajavítások, valamint minden e szakbavágó legkomplikáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-zsebórák**, egyszersmind **ékszerjavítások**, **vénői** munkák olcsón, szakszerűen és gyorsan SAJÁT MŰHELYEMBEN végeztetnek

✱ **2 évi írásbeli jótállással.** ✱

Veszek ZÁLOGCÉDULÁKAT a legmagasabb áron esetleg azokat saját költségemen kiváltom és a többletet visszafizetem.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron megvétetnek esetleg ujjal becsérletnek.

Vidéki megrendelések posta fordultával eszközöltetnek.